

اطلبوا العلم ولو بالصين

فان طلب العلم فريضة على كل مسلم

هم‌سنگانه‌های حقوق عمومی

(حقوق عمومی تطبیقی)

سید حسینی و سیمي مقدم

با دیباچه

دکتر علی اکبر گرجی از سر یانی

دانشیار دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی

شابک: 964-78787-9-9

شابک: 964-78787-9-9

http://www.ketab.ir

mailto:info@ketab.ir

انتشارات مجل

سرشناسه : رحیمی مقدم، سید حسین، ۱۳۴۶-
 عنوان و نام پدیدآور : هم‌سنجانه‌های حقوق عمومی (حقوق عمومی تطبیقی)/
 تألیف: سید حسین رحیمی مقدم؛ با دیباچه: علی اکبر گرجی‌ازندریانی
 مشخصات نشر : تهران: جنگل، جاودانه، ۱۳۹۵
 مشخصات ظاهری : ۱۷۶ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۶۴۰-۰
 وضعیت فهرست‌نویسی : فیا
 موضوع : حقوق عمومی
 موضوع : Public Law
 موضوع : حقوق تطبیقی
 موضوع : Comparative Law
 شناسه افزوده : گرجی‌ازندریانی، علی اکبر، ۱۳۵۲-
 رده‌بندی کنگره : K۳۱۵۰/۳۵۸۰۰۰۵
 رده‌بندی دیویی : ۳۴۲
 شماره کتابشناسی ملی : ۶۳۰۰۳۰۳

عنوان کتاب: هم‌سنجانه‌های حقوق عمومی (حقوق عمومی تطبیقی)
 تألیف: سید حسین رحیمی مقدم
 ناشر: انتشارات جنگل، جاودانه
 ناظر فنی: امین لشکری
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۶
 قطع و تیراژ: وزیری، ۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۱۶-۶۴۰-۰

[http:// www.jangal.com](http://www.jangal.com)
[email: info@junglepub.org](mailto:info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰
 ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

فهرست مطالب

دیباچه

مقدمه

فصل اول: هم‌سنجی حقوق اساسی

مقاله اول: مطالعه تمثیلی قواعد حاکم بر انتخاب اعضای کابینه در نظام حقوقی ایران، آمریکا و

انگلستان..... ۲

چکیده..... ۳

واژگان کلیدی..... ۳

درآمد..... ۴

۱- مبانی و مفاهیم کابینه..... ۴

۱/۱- مفاهیم کابینه..... ۴

۱/۱/۱- مفهوم لغوی کابینه..... ۴

۲/۱/۱- کابینه به معنای خاص دولت..... ۵

۲/۱- تعاریف کابینه..... ۵

۱/۲/۱- تعریف اصطلاحی کابینه..... ۵

۲/۲/۱- تعاریف بریتانیایی و کانادایی از کابینه..... ۶

۳/۱- پیشینه کابینه..... ۶

۱/۳/۱- منشأ کابینه در ایالات متحده آمریکا..... ۶

۲/۳/۱- منشأ کابینه در انگلستان..... ۷

۳/۳/۱- اولین کابینه در ایران..... ۸

۲- الگوهای تشکیل کابینه در نظام‌های قوه مجریه..... ۹

۱/۲- کابینه در نظام پارلمانی..... ۹

۱/۱/۲- قوه مجریه دو رکنی..... ۹

- ۱۰- کابینه یا هیئت دولت ۲/۱/۲
- ۱۱- کابینه در نظام ریاستی ۲/۲
- ۱۲- قوه مجریه یک رکنی ۱/۲/۲
- ۱۲- مسؤولیت وزراء ۲/۲/۲
- ۱۳- کابینه در نظام مختلط (نیمه ریاستی- نیمه پارلمانی) ۳/۲
- ۱۳- ابعاد ریاستی ۱/۳/۲
- ۱۳- هیئت دولت ۲/۳/۲
- ۱۵- کابینه در نظام اقتدارگرا ۴/۲
- ۱۵- اختلاط قوا ۱/۱/۲
- ۱۵- قوه مجریه ۲/۱/۲
- ۱۶- ۳- اعضاء و تشکیلات کابینه ۳
- ۱۶- ۱/۳- اعضاء کابینه ۱/۳
- ۱۶- ۱/۱/۳- اعضاء کابینه انگلستان ۱/۱/۳
- ۱۶- ۲/۱/۳- اعضاء کابینه آمریکا ۲/۱/۳
- ۱۷- ۳/۱/۳- اعضاء کابینه ایران ۳/۱/۳
- ۱۷- ۲/۳- تشکیلات کابینه ۲/۳
- ۱۷- ۱/۲/۳- تشکیلات کابینه انگلستان ۱/۲/۳
- ۱۸- ۲/۲/۳- تشکیلات کابینه آمریکا ۲/۲/۳
- ۱۸- ۳/۲/۳- تشکیلات کابینه ایران ۳/۲/۳
- ۱۹- ۴- قواعد حاکم بر انتخاب اعضاء کابینه ۴
- ۱۹- ۱/۴- شرایط و نحوه انتخاب رئیس جمهور و نخست‌وزیر (رؤسای کابینه) ۱/۴
- ۱۹- ۱/۱/۴- شرایط داوطلبان ریاست جمهوری و انتخابات ۱/۱/۴
- ۱۹- ۱/۱/۱/۴- شرایط رئیس جمهور ۱/۱/۱/۴
- ۲۰- ۲/۱/۱/۴- انتخاب رئیس جمهور ۲/۱/۱/۴
- ۲۳- ۲/۱/۴- شرایط و نحوه تعیین نخست‌وزیر ۲/۱/۴
- ۲۴- ۲/۴- نحوه تعیین، شرایط تصدی و فرآیند انتخاب وزیران (اعضای کابینه) ۲/۴
- ۲۴- ۱/۲/۴- تعیین وزیر و شرایط تصدی ۱/۲/۴
- ۲۴- ۱/۱/۲/۴- مقام انتخاب کننده ۱/۱/۲/۴
- ۲۵- ۲/۱/۲/۴- شرایط لازم برای تصدی وزارت ۲/۱/۲/۴
- ۲۸- ۲/۲/۴- فرآیند انتخاب وزیران ۲/۲/۴

۲۸	روابط و صلاحیت‌های قوای مقننه و مجریه در انتخاب وزیران
۲۹	ساز و کارهای رأی اعتماد به کابینه
۳۱	نتیجه‌گیری و پیشنهاد
۳۴	منابع

فصل دوم: مبانی حقوقی

مقاله دوم: بررسی نظام حقوقی «حق اعتصاب» در قوانین ایالات متحده امریکا و جمهوری اسلامی ایران	
۳۸	چکیده
۳۹	واژگان کلیدی
۴۰	مقدمه
۴۱	۱- تعاریف
۴۱	۱/۱- تعریف حق
۴۲	۲/۱- تعریف اعتصاب
۴۳	۲- چارچوب قانونی
۴۳	۱/۲- قانون اساسی
۴۴	۲/۲- مقررات بین‌المللی
۴۴	۱/۲/۲- آزادی سندیکاها و حمایت از حقوق سندیکاها (بخشنامه ۸۷)
۴۵	۲/۲/۲- حق تشکل و مذاکره دسته‌جمعی، (مقاومانه ۸)
۴۶	۳/۲- حقوق موضوعه و مقررات
۴۹	۳- مشخصه حق اعتصاب
۴۹	۱/۳- مذاکره و قرارداد
۴۹	۲/۳- توقف کار
۵۰	۳/۳- شرکت در اعتصابات
۵۱	۴- محدودیت‌های اعتصاب فعال
۵۱	۱/۴- اعتصاب خارج از توافقات ناشی از مذاکره و یا در طول مدت توافق‌نامه
۵۲	۲/۴- محدوده وظیفه بدون اعتصاب
۵۲	۵- انواع اعتصابات
۵۲	۱/۵- اعتصابات ثانویه و تعهدات متقابل
۵۴	۲/۵- تجمعات آرام، تحصن و کار با قاعده

۵۴	۶- مهار اعتصاب.....
۵۴	۱/۶- کنترل اعتصاب.....
۵۵	۲/۶- حدود اعتصاب.....
۵۶	۷- حمایت از اعتصاب.....
۵۶	۱/۷- حمایت‌های اعتصاب قانونی.....
۵۷	۲/۷- حمایت از کارگران اعتصابی.....
۵۸	۸- حل و فصل اختلافات.....
۵۸	۱/۸- مذاکره میانجی‌گری و مراجع حل اختلاف.....
۶۰	۲/۸- داری.....
۶۱	۹- دولت و اعتصاب.....
۶۱	۱/۹- بی‌طرفی دولت.....
۶۲	۲/۹- برابری طرفین.....
۶۳	رهیافت.....
۶۴	منابع.....

فصل سوم: هسته‌ی فلسفه حقوق

۶۸	مقاله سوم: کارآمدترین دولت قانونمدار در پرتو اندیشه‌های فلسفی حقوق.....
۶۹	چکیده.....
۶۹	واژگان کلیدی.....
۷۰	مقدمه.....
۷۲	۱- مفاهیم و سیر تاریخی حاکمیت قانون.....
۷۲	۱/۱- مفهوم حاکمیت قانون.....
۷۳	۲/۱- نگرش تاریخی به حاکمیت قانون.....
۷۳	۱/۲/۱- یونانی‌ها.....
۷۴	۲/۲/۱- رومیان.....
۷۵	۳/۲/۱- اوایل قرون وسطی (تا ۱۱۰۰ میلادی).....
۷۶	۴/۲/۱- اوج قرون وسطی (۱۱۰۰-۱۳۵۰ میلادی).....
۷۶	۵/۲/۱- رنسانس و دوران اصلاح (۱۳۵۰-۱۶۰۰ میلادی).....
۷۷	۶/۲/۱- سده هفدهم.....
۷۸	۷/۲/۱- سده هجدهم.....

۷۹	۸/۲/۱- سده نوزدهم
۸۰	۹/۲/۱- سده بیستم
۸۱	۲- مبانی و اصول دولت قانونمدار
۸۱	۱/۲- مفهوم دولت قانونمدار
۸۲	۱/۱/۲- اندیشه محدودسازی قدرت
۸۲	۲/۱/۲- اندیشه سلسله مراتبی بودن اعمال نهادهای قدرت
۸۲	۳/۱/۲- نظارت و امکان دستیابی به دادرس
۸۳	۲/۲- اصول دولت قانونمدار
۸۳	۱/۲/۲- حکمت مبتنی بر قانون
۸۴	۲/۲/۲- حکومت به وسیله مقررات
۸۴	۳/۲/۲- مقررات عام و خاص
۸۴	۴/۲/۲- رعایت تشریفات قانونی
۸۴	۵/۲/۲- قدرت مردم
۸۵	۳- تحلیل نظریات فلسفی دولت قانونمدار
۸۵	۱/۳- هابز و آستین: حاکم، قدرتی تر از قانون
۸۵	۱/۱/۳- توماس هابز
۸۷	۲/۱/۳- جان آستین
۸۸	۲/۳- کانت و مادیسون؛ حاکمیت قانون دشوار، ولی ممکن
۸۸	۱/۲/۳- امانوئل کانت
۹۱	۲/۲/۳- جیمز مادیسون
۹۱	۳/۳- طرفداران مطالعات انتقادی حقوقی (CLS)
۹۱	۱/۳/۳- درآمد؛ حقوق، قدرت و سلسله مراتب
۹۲	۲/۳/۳- مخالفت با حاکمیت قانونی: سیاست، اخلاق و حقوق
۹۳	۴/۳- رئالیسم و حاکمیت قانون
۹۳	۵/۳- اندیشمندان روند کلی؛ انتقاد از واقع‌گرایان و طرفداران مطالعات انتقادی حقوقی
۹۵	۶/۳- لیبرالیسم و حاکمیت قانون
۹۶	نتیجه
۹۸	منابع

فصل چهارم: هم‌سنجی حقوق مالی

- مقاله چهارم: الزامات حقوقی بودجه‌ریزی عملیاتی با تأکید بر الگوی ایالات متحده آمریکا ۱۰۰
- چکیده ۱۰۱
- واژگان کلیدی ۱۰۱
- ۱- کلیات ۱۰۲
- ۱/۱- مفاهیم و تعاریف بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۲
- ۲/۱- ویژگی‌های بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۳
- ۳/۱- مراحل بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۳
- ۴/۱- نوایده بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۴
- ۲- تجارب بودجه‌ریزی عملیاتی در ایران و ایالات متحده آمریکا ۱۰۴
- ۱/۲- بودجه‌ریزی عملیاتی در ایران ۱۰۴
- ۲/۲- بودجه‌ریزی عملیاتی در ایالات متحده آمریکا ۱۰۴
- ۱/۲/۲- تاریخچه ۱۰۴
- ۲/۲/۲- نقش‌کنگره در فرآیند عملیاتی شدن ۱۰۵
- ۳/۲/۲- نتایج تجربه آمریکا در اجرای بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۶
- ۳- تفاوت و مقایسه بودجه‌ریزی عملیاتی با سایر شیوه‌های بودجه‌ریزی ۱۰۷
- ۱/۳- شیوه‌های بودجه‌ریزی (مفاهیم و اهداف) ۱۰۷
- ۱/۱/۳- بودجه‌ریزی افزایشی ۱۰۷
- ۲/۱/۳- بودجه‌ریزی برنامه‌ای ۱۰۷
- ۳/۱/۳- بودجه‌ریزی بر مبنای صفر ۱۰۷
- ۴/۱/۳- بودجه‌ریزی عملیاتی ۱۰۸
- ۲/۳- مقایسه شیوه‌های بودجه‌ریزی ۱۰۸
- ۴- تأثیر بودجه‌ریزی عملیاتی در نوع پاسخگویی دولت ۱۰۹
- ۵- انطباق مسئولیت پاسخگویی و بودجه‌ریزی عملیاتی با قوانین ۱۱۰
- ۱/۵- مسئولیت پاسخگویی در قانون اساسی ۱۱۰
- ۲/۵- جایگاه بودجه‌ریزی عملیاتی در قوانین ۱۱۱
- ۶- الزامات حقوقی ۱۱۲
- ۷- پیشنهادات ۱۱۳
- منابع ۱۱۴

مقاله پنجم: مطالعه تطبیقی در ساختار و نظام حقوقی سیستم‌های BRT تهران و بوگاتا.....	۱۱۶
چکیده.....	۱۱۷
واژگان کلیدی.....	۱۱۷
مقدمه.....	۱۱۷
۱- مفاهیم.....	۱۱۸
۱/۱- مفهوم BRT.....	۱۱۸
۲/۱- ترانس میلیو اس.ای.....	۱۱۹
۲- تعریف مسأله و اهداف.....	۱۱۹
۱/۲- فرضیه تحقیق.....	۱۱۹
۲/۲- طرح تحقیق.....	۱۱۹
۳- ساختار و نظام حقوقی سیستم ترانس میلیو اس.ای.....	۱۱۹
۱/۳- مستند قانونی فعالیت.....	۱۱۹
۲/۳- جایگاه قانونی و شخصیت حقوقی متو بان سیستم.....	۱۲۰
۳/۳- حقوق و وظائف صاحبان امتیاز.....	۱۲۰
۱/۳/۳- حقوق صاحب امتیاز.....	۱۲۱
۲/۳/۳- وظایف صاحب امتیاز.....	۱۲۲
۴/۳- حقوق و قوانین مالک سیستم (شرکت ترانس میلیو اس.ای).....	۱۲۲
۱/۴/۳- حقوق مالک سیستم.....	۱۲۲
۲/۴/۳- الزامات و تکالیف مالک سیستم.....	۱۲۳
۵/۳- نقش دولت و بخش خصوصی در اجزای تشکیل دهنده سیستم ترانس میلیو.....	۱۲۳
۶/۳- نظام حقوقی عملیات و نظارت سیستم.....	۱۲۴
۱/۶/۳- عملیات سیستم.....	۱۲۴
۲/۶/۳- نظارت سیستم.....	۱۲۴
۷/۳- نوع و نرخ تعرفه و مرجع تصویب آن.....	۱۲۴
۸/۳- نظام مالیاتی.....	۱۲۵
۹/۳- تخلفات و جرایم.....	۱۲۵
۴- ساختار و نظام حقوقی BRT تهران.....	۱۲۶
نتیجه‌گیری و پیشنهاد.....	۱۲۸
منابع.....	۱۳۰

فصل ششم: هم‌سجی حقوق شهری

مقاله ششم: مطالعه تطبیقی قواعد حاکم بر نظام تخلفات، جرایم و مجازات‌های انضباطی در سیستم‌های BRT تهران و بوگوتا.....	۱۳۴
چکیده.....	۱۳۵
کلمات کلیدی.....	۱۳۵
۱- مقدمه.....	۱۳۶
۲- تعریف مسأله و اهداف تحقیق.....	۱۳۶
۳- نظام تخلفات، جرایم و مجازات‌ها در سیستم‌های BRT بوگوتا و تهران.....	۱۳۷
۱/۳- تخلفات، جرایم و مجازات‌ها در سیستم ترانس میلیو اس.ای.....	۱۳۷
۱/۱/۳- مفهوم ترانس میلیو اس.ای.....	۱۳۷
۲/۱/۳- تعداد رانندگان، تخلفات و جرایم و مجازات‌ها در سیستم ترانس میلیو اس.ای.....	۱۳۷
۱/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم خوب و نقایص مرتبط با شرایط وسایل نقلیه.....	۱۳۸
۲/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم خوب به نقایص سرویس‌دهی به کاربران.....	۱۳۸
۳/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم نقایص مربوط به اجرای عملیات.....	۱۳۹
۴/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم رانندگی.....	۱۴۰
۵/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم محیطی.....	۱۴۱
۶/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم خدمات امنیتی.....	۱۴۲
۷/۲/۱/۳- تخلفات و جرایم مربوط به نقض سایه‌انداز قرارداد.....	۱۴۲
۳/۱/۳- تسویه و پرداخت جریمه‌های اعمال شده فوق‌ظرفی.....	۱۴۲
۲/۲- نظام تخلفات، جرایم و مجازات‌ها در سیستم بی آر تی تهران.....	۱۴۴
۱/۲/۳- نظام دوگانه (بخش عمومی و خصوصی) رسیدگی به تخلفات.....	۱۴۴
۲/۲/۳- آیین‌نامه انضباط کار شرکت واحد اتوبوسرانی.....	۱۴۴
۳/۲/۳- رسیدگی به تخلفات بخش خصوصی.....	۱۴۵
۱/۳/۲/۳- تبصره ذیل ماده ۱۶ دستورالعمل واگذاری اتوبوس و بهره‌برداری از خطوط اتوبوس‌رانی شهری و حومه شهری به بخش غیر دولتی (مصوب ۱۳۸۵/۰۹/۰۵) هیأت وزیران.....	۱۴۵
۲/۳/۲/۳- فصل چهارم دستورالعمل مشارکت بخش خصوصی در بهره‌برداری از خطوط اتوبوس‌رانی، مینی‌بوسرانی، میدی باس و ون شهر تهران (مصوب ۱۳۸۶/۰۱/۲۸) شورای اسلامی شهر تهران.....	۱۴۶

۳/۳/۲/۳- پیوست شماره ۱۵ نظام‌نامه بخش خصوصی مصوب هیأت مدیره شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه.....	۱۴۷
۴/۳/۲/۳- آیین‌نامه انضباطی بهره‌برداران و اتوبوس تحت نظارت شرکت واحد اتوبوسرانی تهران مصوب سال ۱۳۹۱.....	۱۴۹
۵/۳/۲/۳- ماده ۲۰ آیین‌نامه اجرای تبصره (۱) ماده (۳۱) و (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی، مصوب ۱۳۹۱/۰۶/۲۶.....	۱۵۰
۴- نتیجه‌گیری.....	۱۵۱
مراجع.....	۱۵۴

www.ketab.ir

دیباچه

حقوق عمومی تطبیقی و امپراطوری عقل

با تأمل در مقاله‌های گردآوری شده در این کتاب بارها و بارها این پرسش را از خود پرسیدم که آیا می‌توان قطعات ز هم پیوسته آن را با نخی واحد به هم پیوند داد. پاسخی که به ذهنم رسید «حقوق عمومی تطبیقی» بود.

حقوق عمومی را پیشتر، در کتاب «حقوق عمومی، دانش مربوط به عمل زمامدارانه دانستیم. عمل زمامداری امری تجربی و خردیاد است. بسط و بقای چنین عملی در درازنای تاریخ به درجه عقلانیت و کارآمدی آن در پاسخگویی به پرسش‌ها و نیازهای مطرح شده ارتباط می‌یابد. پس عمل زمامداری و دانش حقوقی مرتبط با آن را هم می‌توان مبتنی نیاز *besoin* دانست. حقوق عمومی حقوق نیازبنیاد است یعنی باید به گونه‌ای به تحلیل امور حکمرانی بپردازد تا عنصر نیاز، ضرورت، منفعت و نظم عمومی مورد توجه قرار گیرد.

تجربی بودن، نیازبنیادی و خردآیین بودن حقوق عمومی، اساسی برای بهره‌گیری از دستاوردهای مشترک بشریت هموار می‌سازد. حقوق عمومی تطبیقی تلاش است که زمینه فهم، نقد و توسعه دستاوردهای مشترک بشر در زمینه قواعد حکمرانی را مهیا می‌کند. مطالعات تطبیقی را می‌توان به مثابه سفری در نظر گرفت که انسان از خود آغاز می‌کند، به دیگری می‌رسد، با او در می‌آمیزد، توشه‌ای برمی‌چیند و دوباره به خویش باز می‌گردد. به قول استاد جلال آل احمد نویسنده دردمند خسی در میقات، حاجیان همه ظواهر دنیوی را رها کرده و هریک «روانه به کشفی. هر کدام یک جور. یکی به کشف سفر؛ دیگری به کشف کعبه؛ و دیگری به کشف خود کشف...» (ص ۱۵)

داستان حقوق تطبیقی هم در واقع امر داستان کشف خود از طریق دیگری است. داستان فهم دیگری از طریق عروج از خویشتن خویش است. فاصله گرفتن از خس وجودی

خود برای نزدیک شدن به میقات خرد و میعاد تجربه مشترک بشری. نزدیک شدن به غریبه‌های آشنا و بازگشت عمیق‌تر به خویشتن است. از همین روست که می‌توان هم آوا با حضرت جلال حقوق تطبیقی را به سفری در اقیانوس زمان تشبیه کرد که راه مبهم و دشوار خودشناسی و خودسنجی را در آزمایشگاه اقلیم‌های مختلف هموار می‌سازد: «سفر وسیله‌ی دیگری است برای خود را شناختن. این که «خود» را در آزمایشگاه اقلیم‌های مختلف به ابزار واقعه‌ها و برخوردها و آدم‌ها سنجیدن و حدودش را به دست آوردن که چه تنگ است و چه حقیر است و چه پوچ و هیچ.»

نویسنده کتاب حاضر، جناب آقای سید حسین رحیمی مقدم، هم مسافری است که چندسالی است سفر به وادی حقوق عمومی را، با شور و هیجان زایدالوصف، آغاز کرده و پیشتر با کتاب «عام جزئی کابینه، خود را به جایی رسانده که خورشید هرگز در آن غروب نمی‌کرد. باشد که خوانندگان ایرانی با خواندن این کتاب و دیگر نوشته‌های سنجشگرانه او به راز تملک خورشید نرسد اما بوری عقل بهتر پی ببرند.

علی اکبر گرجی‌ازندریانی

تویسرکان، واپسین روزهای شهریور ۱۳۹۵

مقدمه

مطالعه تطبیقی، مطالعه تجانس‌ها و تناقض‌هاست. آگاهی‌دهنده از همسانی‌ها و ناهمبستگی‌هاست. فهم توانمندی‌ها و رنجوری‌های دو یا چند حوزه است. هدف از مطالعه تطبیقی، تجزیه و تحلیل موضوع با اتکاء بر مقیاس و درک بطن و ریشه‌های مفاهیم است. با استفاده از شباهت مطالعه تطبیقی، می‌توان به مشکلات و نواقص موضوع مورد پژوهش پی برد و راهکارهای پیشگیری و اصلاحات لازم را بکار بست؛ می‌توان از تکرار اشتباهات جلوگیری کرد؛ می‌توان با وسعت نظر، نگاه عمیق‌تر به موضوع نگریست و پاسخ‌های جدیدی را برای حل مسائل موجود یافت. مطالعه تطبیقی، از محدودیت دیدگاه‌ها می‌کاهد و مسائل مشترک نظام‌های حقوقی متناظر را می‌کشد، مشکلات را می‌جوید و پاسخ مناسب را برای آن‌ها ارائه می‌دهد. فواید مطالعه تطبیقی، آگاهی از شباهت و تبیین پیشینه مطالعه است.

مطالعه تطبیقی مختص رشته و گرایش خاص نیست؛ هر مطالعه تطبیقی متفاوت از مطالعه دیگر است، از این رو آثار آن‌ها نیز غیر از سایر نوع دیگری از آن خواهد بود. این نوع مطالعه روش‌های متنوعی دارد که منجمله می‌توان از روش‌های تحلیلی، منطقی تاریخی، تحلیل گفتار و توصیفی نام برد. امروزه مطالعات حقوق تطبیقی یکی از موضوعات مهم و ارزشمند علم حقوق است. این مطالعات می‌تواند تشابهات و تفاوت‌های حقوق کشورها را به حقوقدان بشناساند و نظام‌های حقوقی جهان را به او معرفی کند. این بحث حقوق تطبیقی چنان است که امروزه به عنوان یک رشته‌ای از حقوق و به‌طور گسترده مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد.

استفاده از روش تطبیق در آموزش حقوق عمومی تطبیقی، منجمله در گرایش‌های حقوق اساسی، حقوق اداری، حقوق کار، حقوق مالی و حقوق شهروندی امروزه مورد توجه بسیاری از صاحب‌نظران قرار گرفته است. به عنوان مثال آشنایی با نظام‌های قوه مجریه در حقوق اساسی تطبیقی؛ شرایط کار یا اعتصاب در حقوق کار تطبیقی؛ سازمان‌ها، کارکنان، شرایط استخدام، خدمت، بازنشستگی و... در حقوق اداری تطبیقی و بسیاری از موضوعات مهم دیگر در سایر گرایش‌های حقوق عمومی مورد مطالعه تطبیقی قرار گرفته‌اند.

کتاب حاضر، گردآوری مقالات تطبیقی در حوزه گرایش‌های حقوق عمومی است که در طی تحصیل نگارنده در مقاطع کارشناسی‌ارشد و دکتری حقوق عمومی و بعضاً در حیطه وظایف شغلی، تدوین و به رشته تحریر درآمده و امید است ضمن استفاده مطلوب، باب مطالعات تطبیقی حقوق عمومی را به منظور کشف مسائل و ارائه راهکارها و تحلیل‌های واقع‌بینانه برای علاقمندان و مشتاقان این نوع مطالعه بیش از پیش بگشاید.

سید حسین رحیمی مقدم

پاییز ۱۳۹۵

www.ketab.ir